

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28Co/148/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2623208376
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2623208376.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov – predsedu: JUDr. Peter Duman a členiek: Mgr. Lucia Mizerová a JUDr. Erika Tischlerová, v spore žalobcov: 1. A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXXX/XX, D., a 2. E. F., nar. XX.XX.XXXX, G. C. XXXX, XXX XX D., Česká republika, zast.: JUDr. Zuzana Flaková, advokátka, Mesačná 9, Bratislava, proti žalovanému: B. B., nar. XX.XX.XXXX, F. XXXX/XX, D., zast.: JUDr. Eliška Kotvanová Sosnová, advokátka, Sibírska 2, Holíč, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní strán proti rozsudku Okresného súdu Senica zo 03.07.2024 č. k. 11C/37/2023-124, takto

rozhodol:

- Napadnutý rozsudok sa vo výrokoch I a II potvrdzuje.
- Odvolanie žalovaného proti výroku III napadnutého rozsudku sa odmieta.
- Napadnutý rozsudok sa vo výroku IV mení tak, že žalobcom sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov prvoinštančného konania.
- Žalobcom sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takto:
  - Súd zrušuje podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v obci D., okres: Skalica, katastrálne územie D., zapísaným na Okresnom úrade Skalica, odbor katastrálny, vedeným na liste vlastníctva č. XXXX ako rodinný dom so súpisným číslom XXXX, postavený na parcele CKN č. 3698, pozemok – parcela CKN č. 3698 o výmere 315 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, pozemok – parcela CKN č. 3699 o výmere 192 m², druh pozemku: záhrada.
  - Súd nariaďuje predaj nehnuteľností špecifikovaných vo výroku I. tohto rozsudku, s tým, že výtazok z predaja bude rozdelený podľa výšky spoluvlastníckych podielov strán sporu na predmetných nehnuteľnostiach a to [žalobcovi 1] v podiele 1, [žalobkyni 2] v podiele 1 a žalovanému v podiele 1.
  - Súd návrh žalovaného na prerušenie konania zamietá.
  - Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.
- Súd prvej inštancie zistil skutkový stav takto:
- Z výpisu z listu vlastníctva (LV) č. XXXX pre k. ú. D. je zrejmé, že strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností, a to žalobcovia každý v podiele 1 a žalovaný v podiele 1. Nadobudnutie spoluvlastníckych podielov stranami sporu nie je sporné. Výsluchom strán sporu ako i z príslušných LV súd zistil, že žalobca 1 a žalovaný sú podielovými spoluvlastníkmi každý v podiele 1 nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXX pre k. ú. D., v súvislosti s ktorými prebieha konanie

vedené pred súdom prvej inštancie pod sp. zn. SI-2C/225/2015, ktoré nie je právoplatne skončené. Vo veci bol dňa 10.08.2023, vyhlásený rozsudok č. k. SI-3C/225/2015, ktorým súd žalobu zamietol s poukazom na ust. § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka (OZ), keďže obaja spoluvlastníci prejavili o sporné nehnuteľnosti záujem a obaja ich používajú na podnikateľskú činnosť. V čase rozhodnutia súdu prvej inštancie prebiehalo odvolacie konanie na odvolacom súde v Trnave. Ďalej strany sporu vlastní nehnuteľnosti evidované na LV č. XX pre k. ú. H., a to každý v podiele 1/3. Tieto nie sú predmetom žiadneho sporu. Všeobecná hodnota sporných nehnuteľností, ako aj skutočnosť, že sporné nehnuteľnosti nie sú reálne deliteľné vyplýva zo znaleckého posudku č. 35/2022, ktorý strany sporu nespochybňovali. Žalovaný navrhol uzatvoriť mimosúdnu dohodu v tom zmysle, že žalobkyňa 2 by svoj podiel v tomto konaní previedla na neho a on by bezplatne previedol na žalobkyňu 2 svoj podiel na nehnuteľnostiach v k. ú. H. a doplatil by jej prislúchajúcu časť na vyrovnanie parity podielov na nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom toho sporu. Pokiaľ ide o žalobcu 1, navrhol, aby uzatvorili zámennú zmluvu, podľa ktorej by sa žalovaný stal výlučným vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu v konaní sp. zn. SI-3C/225/2015 a žalobca 1 by sa stal vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto sporu. Po otvorení pojednávania žalobcovia zotrvali na žalobe, len pokiaľ ide o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a keďže ani jedna zo strán sporu neprejavila o sporné nehnuteľnosti záujem, navrhli, aby súd zrušil podielové spoluvlastníctvo a nariadil predaj sporných nehnuteľností s rozdelením výťažku každému vo výške jeho spoluvlastníckeho podielu.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 142 ods. 2 OZ takto:

5. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodil súd záver, že žaloba bola podaná dôvodne. Pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vychádzal zo zásad stanovených v ustanovení § 142 ods. 1 OZ. Ani v konaní pred súdom nedošlo k dohode spoluvlastníkov, preto súd spoluvlastníctvo strán sporu k sporným nehnuteľnostiam zrušil. Z povahy podielového spoluvlastníctva ako spoločenstva vlastníckych práv založeného na zásade dobrovoľnosti vyplýva, že ak nedôjde k dohode, ktorýkoľvek spoluvlastník môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie. Toto právo vyplýva zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený k tomu, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, ak mu to z akýchkoľvek dôvodov nevyhovuje. OZ upravuje jednotlivé spôsoby vyporiadania podielového spoluvlastníctva a súčasne ustanovuje aj ich poradie, ktoré je pre súd záväzné. Prvý spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením medzi spoluvlastníkov prichádza do úvahy iba tam, kde je predmet spoluvlastníctva reálne deliteľný. Druhý spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ktorý prichádza do úvahy v prípade, že rozdelenie predmetu spoluvlastníctva nie je dobre možné, je prikázanie veci za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom. Predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva je vždy celá vec. Predpokladom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva týmto spôsobom je, že spoluvlastník, ktorému sa má vec prikázať s tým súhlasí. Zároveň súd sa musí zaoberať posúdením solventnosti spoluvlastníka, ktorému má pripadnúť celá vec. Tretí spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva je nariadenie predaja spoločnej veci v prípade, že ju žiaden zo spoluvlastníkov nechce. Otázkou možnosti reálneho rozdelenia sporných nehnuteľností súd vyhodnotil ako nemožnú, pretože zákon pripúšťa iba delenie vo vertikálnej rovine. Súd prvej inštancie tak posudzoval možnosť prikázať vec jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu. Ani pre túto možnosť nie sú naplnené všetky zákonné podmienky, pretože ani jedna zo strán sporu neprejavila o sporné nehnuteľnosti záujem. Žalobcovia neprejavili vôbec žiaden záujem a žalovaný uviedol, že on by aj záujem mal, keďže v nich býva, ale nepreukázal solventnosť. Tiež sa vyjadroval rozporuplne, pretože pri prvej výpovedi sa vyjadril, že má záujem a v ostatnom vyjadrení už záujem nemal a súčasne tiež žiadal podielové spoluvlastníctvo nezrušiť z dôvodov osobitného zreteľa, ktoré vidí v tom, že v sporných nehnuteľnostiach dlhodobo býva a je v dôchodkovom veku. Keďže prvý a ani druhý spôsob vyporiadania nie je možný, súd prvej inštancie pristúpil k tretiemu spôsobu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to nariadením predaja spoločnej veci s rozdelením výťažku z predaja každému vo výške jeho spoluvlastníckeho podielu. Takto bude zaručené právo strán sporu, aby za svoj spoluvlastnícky podiel dostali finančnú náhradu, zároveň nebude nijako dotknuté ani právo strán sporu uzatvoriť dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, prípadne majú strany možnosť sa o nehnuteľnosti uchádzať aj pri ich predaji. Súd prvej inštancie odkázal na konštantnú judikatúru, podľa ktorej podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnosti zrušené a vyporiadané rozhodnutím súdu nezaniká vždy dňom, kedy súdne rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Ak došlo k vyporiadaniu predajom nehnuteľnosti a rozdelením podľa výťažku, spoluvlastníctvo zaniká až skutočným predajom. Nehnuteľnosť tak naďalej zostáva v spoluvlastníctve, až pokiaľ nedôjde k jej predaju, rozhodnutím súdu

o zrušení spoluvlastníctva a nariadení predaja nehnuteľnosti vzniká len exekučný titul, ktorý oprávňuje ktoréhokoľvek zo spoluvlastníkov, aby sa domáhal jeho výkonu (napr. podaním návrhu na vykonanie exekúcie podľa príslušných ustanovení zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku). Vzhľadom na to, že podielové spoluvlastníctvo zrušené rozhodnutím súdu nariadením predaja a rozdelením výťažku zaniká až dňom, keď dôjde k predaju nehnuteľnosti, môžu spoluvlastníci aj po právoplatnosti tohto rozhodnutia až do zániku podielového spoluvlastníctva nakladať so svojimi spoluvlastníckymi podielmi bez toho, aby boli pri tom akokoľvek obmedzovaní vo svojej zmluvnej voľnosti len preto, že bolo súdom rozhodnuté o zrušení a vyporiadaní ich podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. V prípade nariadenia predaja spoločnej nehnuteľnosti zostáva táto nehnuteľnosť až do uskutočnenia predaja v režime spoluvlastníctva, spoluvlastníci môžu so svojimi spoluvlastníckymi podielmi nakladať a strany sporu ako spoluvlastníci si môžu toto spoluvlastníctvo zrušiť aj iným spôsobom (napr. dohodou). Súd prvej inštancie odkázal napr. na rozbor Najvyššieho súdu SSR č. Cpj 8/72, Zbierka súdnych rozhodnutí a stanovísk R 54/1973, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 2145/2009 publikovaný v Právni rozhledy č. 22/2011. V danej veci sa nezistili žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by súd podielové spoluvlastníctvo nezrušil. V každom prípade musí ísť o okolnosti, ktorých záujem prevažuje nad záujmom (právom) spoluvlastníka nebyť v spoluvlastníckom vzťahu s iným subjektom. Samotná skutočnosť, že žalovaný v sporných nehnuteľnostiach býva resp. že je v dôchodkovom veku nezakladá dôvod ako to má na mysli ustanovenie § 142 ods. 2 OZ. Naopak, bolo preukázané, že žalovaný vlastní aj iné nehnuteľnosti, ktorých predajom by mohol mať finančný prospech, ktorý by mohol použiť na vyplatenie ostatných spoluvlastníkov resp. zadovážiť si vlastné bývanie. Navyše z konania sp. zn. SI-3C/225/2015 je zrejmé, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom toho konania, stále žalobca 1, ale aj žalovaný používajú na podnikateľské účely, teda žalovaný má finančný prospech aj z tohto podnikania. Pokiaľ ide o návrh žalovaného na prerušenie konania, nebol daný relevantný dôvod na takéto rozhodnutie. V konaní sp. zn. SI-3C/225/2015 sa vyporiadávajú iné nehnuteľnosti, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve len žalobcu 1 a žalovaného, žalobkyňa 2 ich nevlastní vôbec. Z obsahu rozhodnutia v tejto veci je zrejmé, že tieto nehnuteľnosti tak žalobca 1, ako aj žalovaný stále používajú na podnikateľské účely, tieto neslúžia a ani nie sú vhodné na bývanie. Navyše tento spor sa vedie už od roku 2015 a inicioval ho žalobca 1, a je teda zrejmé, že žalovaný nemá skutočný záujem na uzatvorení akejkoľvek dohody týkajúcej sa spoločných nehnuteľností. Pokiaľ ide o spoločné nehnuteľnosti strán sporu v k. ú. H., v súvislosti s týmito sa zatiaľ nevedie žiadne súdne konanie. Rozhodnutie v konaní sp. zn. SI-3C/225/2015 nemôže žiadnym relevantným spôsobom ovplyvniť rozhodnutie v danej veci. Súd prvej inštancie sa stotožnil s tvrdením žalobcov, že argumenty, ktoré použil žalovaný v súvislosti s týmto konaním, sú skutočne z jeho strany len špekulatívne v snahe oddialiť rozhodnutie v danej veci. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd podielové spoluvlastníctvo zrušil a nariadil predaj sporných nehnuteľností. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 a 2 CSP tak, že vo veci zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva treba hodnotiť výsledok sporu (úspech procesnej strany) so zreteľom na všetky okolnosti konania, konkrétne treba prihliadnuť aj na skutočnosť, aký bol postoj strán sporu k zrušeniu podielového spoluvlastníctva, a ako ktorá z nich navrhovala zrušené podielové spoluvlastníctvo vyporiadať a toto porovnať s rozhodnutím súdu vo veci samej, teda s tým, či súd podielové spoluvlastníctvo zrušil a akým spôsobom ho vyporiadal. V predmetnej právnej veci sa strany sporu na zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva nezhodli. Keďže súd zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo nariadením predaja spoločnej veci s rozdelením výťažku z predaja každému v rovnakom pomere, nemožno hovoriť o úspechu žalobkyne alebo žalovaného, či neúspechu niektorej zo strán sporu v porovnaní s druhou, preto pre spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi stranami sporu sa javí byť najvhodnejšie, aby si každá strana sporu sama znášala trovy konania.

6. Včasným odvolaním žalovaný navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo ho zmeniť tak, že sa žaloba zamietne. Žalovaný všeobecne namietal, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný legitímne očakával, že súd podielové spoluvlastníctvo z dôvodov hodných osobitného zreteľa nezruší a nevyporiada, alebo že konanie preruší. Na pojednávaní vo vyššie uvedenej veci sám súd vyslovil právny názor, že v danom prípade sa javí, že by bolo vhodné konanie prerušiť. Súd svojím rozhodnutím o zrušení podielového spoluvlastníctva a o nariadení predaja nehnuteľností, v ktorých žalovaný žije, spôsobil, že žalovaný výkonom takéhoto rozhodnutia stratí strechu nad hlavou a nebude mať kde bývať.

7. Takisto včasným odvolaním sa žalobcovia domáhali zmeny napadnutého rozsudku v časti rozhodnutia o trovách konania. Namietali, že súd prvej inštancie sa nesprávne odklonil od potreby hodnotiť postoj strán ku zrušeniu a vyporiadaniu, keď dospel k záveru, že nariadením predaja a rozdelením

výťažku nemožno konštatovať úspech alebo neúspech niektorej zo strán, a preto je spravodlivé, aby si každá strana znášala trovy konania sama. Podľa názoru žalobcov bol žalovaný v konaní v celom rozsahu neúspešný, pretože súd jeho argumentáciu o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa na nezrušenie spoluvlastníctva neuznal. Žalovaný navyše neustále menil svoj postoj k vyporiadaniu, nepreukázal solventnosť, hoci prejavil záujem o prikázanie nehnuteľnosti, a súd zamietol jeho návrh na prerušenie konania. Naopak, žalobcovia boli úspešní v plnom rozsahu, keďže súd v celom rozsahu vyhovel ich žalobe a nariadil zrušenie spoluvlastníctva a predaj nehnuteľnosti, čo bolo ich konečným návrhom a žaloba bola podaná pre neuskutočniteľnosť mimosúdnej dohody so žalovaným. Práve žalovaný zapríčinil podanie žaloby. Žalobcovia museli znášať súdny poplatok vo výške 3 890 € a náklady na dva znalecké posudky, zatiaľ čo žalovaný sa na týchto nákladoch nepodieľal. Žalobcovia preto tvrdia, že treba uplatniť ustanovenie § 255 ods. 1, a nie § 255 ods. 2 CSP.

8. Žalobcovia sa tiež vyjadrili k odvolaniu žalovaného tak, že je nedôvodné. Súd sa s tvrdením žalovaného o tom, že v nehnuteľnosti býva, riadne zaoberal, skúmal jeho situáciu a stav posúdil v tom smere, že táto skutočnosť sama o sebe dôvod hodný osobitného zreteľa nezakladá, pretože žalovaný je vlastníkom aj iných nehnuteľností a vedel by si otázku bývania vyriešiť aj inak. Žalovaný navrhoval konanie prerušiť z dôvodu, že by chcel bývať v inej nehnuteľnosti – teda v tej, o ktorú spor sa vedie od roku 2015 pod sp. zn. SI-3C/225/2015. Tieto dva dôvody sa vzájomne logicky vylučujú, a nie je možné nimi podmieňovať nezrušenie podielového spoluvlastníctva. Súd prvej inštancie sa však s námietkami žalovaného dôkladne zaoberal a zistil riadne skutkový stav. To, že súd vyhodnotil skutkový stav tak, že žalovaný, ktorý existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na svojej strane tvrdil, ich riadne nepreukázal, nemožno považovať za nedostatok odôvodnenia rozsudku alebo jeho nepreskúmateľnosť. V ostatnom je odvolanie žalovaného nedostatočne odôvodnené. Žalovaný sa snaží dosiahnuť len jediný cieľ, ktorým je oddialenie konečného rozhodnutia vo veci samej.

9. Odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie aj z hľadiska väd týkajúcich sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože neboli splnené podmienky § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že dôvodné je len odvolanie žalobcov.

10. Pokiaľ ide o odvolanie žalovaného proti výrokom I a II napadnutého rozsudku, ktoré sa týkali rozhodnutia vo veci samej, odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozsudku a v tomto rozsahu sa s ním stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie v rozsahu, v akom sú relevantné pre rozhodnutie. Odvolací súd pre poriadok len doplní ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v danej časti a vysporiada sa aj s podstatnými tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

11. Na úvod však treba odvolaniu žalovaného vytknúť, že hoci rozsudok súdu prvej inštancie napáda z viacerých odvolacích dôvodov, väčšinu z nich obsahovo nijako bližšie nevymedzuje, takže jeho odvolanie v tejto časti je len formálne. Nie je povinnosťou odvolacieho súdu domýšľať si odvolacie dôvody, ktorými je inak zásadne aj viazaný (§ 380 CSP). Z odvolania žalovaného tak možno vyvodíť len dve podstatné odvolacie námietky, ktorými má odvolací súd povinnosť sa zaoberať.

12. Prvou je porušenie práva na spravodlivý proces tým, že nebol naplnený princíp právnej istoty, pretože žalovaný očakával, že podielové spoluvlastníctvo z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada alebo že konanie preruší až do skončenia konania sp. z. SI-3C/225/2015. Žalovaný sa tu odvoláva na čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP, ktorý definuje právnu istotu. Legitímne očakávania sa podľa cit. ustanovenia viažu na ustálenú súdnu prax najvyšších súdnych autorít, a ak takej niet, na hľadisko spravodlivosti. Žalovaný však v odvolaní nespresnil, od akej ustálenej súdnej praxe sa napadnutý rozsudok odchyľil. Zároveň však netvrdil, že by takáto súdna prax neexistovala, čo je podľa cit. článku podmienkou, aby sa spor rozhodol „spravodlivo“. V otázkach týkajúcich sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, o aké išlo aj v tejto veci, existuje dlhodobá ustálená súdna prax. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku jasne označil právne závery, z ktorých vychádzal, a to aj s konkrétnymi odkazmi na judikatúru (R 54/1973). Pokiaľ ide o dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd podielové spoluvlastníctvo výnimočne nezruší (§ 142 ods. 2 OZ), odvolací súd pripomína aj judikát R 1/1989, ktorému napadnutý rozsudok neodporuje. Naopak, aj ten konštatuje, že vysoký vek nebude bez ďalšieho pravidla dostatočným dôvodom pre zamietnutie žaloby (čo platí

o to viac, ak žalovaný je len na začiatku dôchodkového veku a aktívne podniká). Žalovaný vo svojom odvolaní nepredniesol žiadne relevantné výhrady voči tomu, ako súd prvej inštancie závery judikatúry uplatnil na prejednávajúcu vec. Nemožno preto konštatovať, že by napadnutý rozsudok porušoval právnu istotu, a teda že by nebol v súlade s legitímnymi očakávaniami žalovaného. Žalovaný tieto zamieňa so svojimi subjektívnymi predstavami, ktoré sú z vyššie opísaných dôvodov z hľadiska čl. 2 ods. 2 CSP nepodstatné. Nejde o porušenie práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. (pozri III. ÚS 131/04, IV. ÚS 252/04, II. ÚS 197/07)

13. Pre poriadok však odvolací súd dodáva, že očakávanie žalovaného, že súd prvej inštancie konanie preruší, ani nemožno považovať za odôvodnené postupom súdu prvej inštancie. Podľa zápisnice z pojednávania zo 07.05.2024, ktorej pravdivosť sa predpokladá (§ 205 CSP), sa súd prvej inštancie síce vyjadril, že zvažuje prerušenie konania, no následne pojednávanie odročil na účely výsluchu žalovaného. Na ďalšom pojednávaní sa už takto nevyjadril, dokonca na ňom odzneli jasne formulované námietky žalobcov voči takémuto postupu a súd prvej inštancie pojednávanie odročil na účely preukázania solventnosti žalovaného na zaplatenie náhrady z vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Aj nasledujúce pojednávanie sa týkalo okolností, za ktorých by bolo možné podielové spoluvlastníctvo medzi stranami vyporiadať, teda rozhodnutie súdu smerovalo k meritórnemu ukončeniu sporu. Navyše, žalobcovia opakovane nesúhlasili s prerušením konania. Z takéhoto vývoja konania na súde prvej inštancie nemožno vyvodit' „legitímne“ očakávanie, že súd konanie preruší.

14. Vyššie uvedené úvahy potom neodôvodňujú správnosť názoru žalovaného, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

15. Po druhé neobstojí ani odvolacia námietka, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, pretože svojím rozhodnutím o zrušení podielového spoluvlastníctva a o nariadení predaja nehnuteľností, v ktorých žalovaný žije, spôsobil, že žalovaný výkonom takéhoto rozhodnutia stratí strechu nad hlavou a nebude mať kde bývať. Žalovaný sa tu snaží argumentovať zjavne v prospech nezrušenia podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 2 OZ, avšak na tento účel vychádza zo skutkového tvrdenia, ktoré je v rozpore s výsledkami dokazovania a so skutkovými závermi, ktoré z nich súd prvej inštancie vyvodil v napadnutom rozsudku. Súd prvej inštancie totiž dokazovaním zistil, že žalovaný vlastní aj iné nehnuteľnosti, v ktorých má možnosť zabezpečiť si bývanie. Žalovaný v odvolaní nevzniesol voči dokazovaniu, na ktorom sa daný skutkový záver súdu prvej inštancie zakladá, žiadne relevantné výhrady, najmä nespochybnil hodnotenie vykonaného dokazovania a neupriamil pozornosť na dôkazy, z ktorých by vyplývali iné zistenia. Jednoduché tvrdenie, že nebude mať kde bývať, nie je spôsobilé vyvrátiť výsledky dokazovania, ktoré zodpovedajú obsahu dôkazov, ktorých pravosť a pravdivosť nikto ani nepoprel.

16. Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že vyššie uvedenú odvolaciu námietku žalovaného (ohrozením jeho bývania) treba považovať za neopodstatnenú aj vzhľadom na dôvody, ktoré prednášal na súde prvej inštancie. Žalovaný na prvom pojednávaní uviedol, že prostriedky z prípadného predaja sporných nehnuteľností by boli dostatočné na to, aby si zabezpečil bývanie v druhej spoločnej nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom konania sp. zn. SI-3C/225/2015. Následne aj dokonca navrhoval, aby sa výlučným vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú predmetom tunajšieho konania, stal žalobca 1. Potom ale zaujímal rozporuplné postoje a žiadal konanie prerušiť, čo odôvodňoval obavou, že ak sa druhá nehnuteľnosť v konaní sp. zn. SI-3C/225/2015, prikáže žalobcovi, nebude mať kde bývať. Táto obava sa ale nenaplnila, pretože žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k týmto nehnuteľnostiam bola právoplatne zamietnutá (Krajský súd v Trnave rozsudkom z 28.11.2024 č. k. 21Co/73/2023-424 potvrdil zamietavý rozsudok Okresného súdu Senica z 10.08.2023 č. k. SI-3C/225/2015-394). Keďže žalovaný nenamietal voči hodnote sporných nehnuteľností, odvolací súd nevidí dôvod, aby naďalej neplatil jeho prednes, že v prípade predaja nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania, bude mať dostatok finančných prostriedkov jednak na vyplatenie ostatných spoluvlastníkov a jednak si bude schopný urobiť si bývanie v druhej nehnuteľnosti (ktorú dokonca využíva aj na svoje podnikanie).

17. Keďže sa nezistilo, že by bol naplnený ktorýkoľvek z odvolacích dôvodov (§ 365 CSP), odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I a II podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny (výrok I).

18. Žalovaný svojím odvolaním zároveň napadol aj výrok III, ktorým súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na prerušenie konania podľa § 164 CSP.

19. Ustanovením § 357 CSP bola zmenená koncepcia prípustnosti odvolania proti uzneseniu oproti predchádzajúcej právnej úprave. Proti tejto forme súdneho rozhodnutia totiž vo svojej podstate odvolanie prípustné nie je. Pripúšťa sa len v tých prípadoch, ktoré sú v zákone taxatívne vypočítané. Jedným z dôvodov pre prerušenie konania, ktorý zakladá prípustnosť odvolania, je, že prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo ak súd dal na také konanie podnet (§ 164 CSP). Proti uzneseniu o prerušení konania sa pripúšťa odvolanie bez ohľadu na to, či bolo uznesenie vydané na návrh alebo bez návrhu. Ak bol však podaný návrh na prerušenie konania a súd mu nevyhovel, nie je proti zamietavému uzneseniu prípustné odvolanie podľa § 357 písm. n) CSP. Odvolanie je prípustné len proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie rozhodol tak, že konanie prerušil. Z ustanovenia § 355 ods. 2 CSP potom plynie, že odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie návrh strany na prerušenie konania zamietol. S takýmto výkladom § 357 písm. n) CSP sa najvyšší súd stotožnil už vo viacerých svojich rozhodnutiach (1Obo/15/2018, 1Obo/38/2021, 4Obo/104/2020 a 4Obo/43/2022).

20. Keďže odvolanie žalovaného v tejto časti smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, nemohol odvolací súd rozhodnutie napadnuté odvolaním preskúmať a meritórne o odvolaní rozhodnúť, ale musel odvolanie žalovaného voči výroku III napadnutého rozsudku podľa § 386 písm. c) CSP odmietnuť (výrok II).

21. Čo sa týka odvolania žalobcov voči výroku IV o trovách konania, treba súhlasiť s názorom, že aj v konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva zohráva pri rozhodovaní o trovách konania ústrednú úlohu zásada úspechu. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 138/2022, zverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 28/2022, ale aj III. ÚS 266/2022, zverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 29/2022) vyplýva, že v rozhodnutí o náhrade trov konania v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je nevyhnutné zväziť výsledok sporu z toho hľadiska, čo strany svojimi návrhmi obsiahnutými nielen v žalobe a vo vyjadrení, ale aj vo svojich ďalších podaniach žiadali. Namiesto je preto odvolacia výčitka žalobcov, že súd prvej inštancie sa v podstate odklonil od potreby hodnotiť postoj strán k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva, keď dospel k záveru, že v dôsledku nariadenia predaja s pomerným rozdelením výťažku nemožno konštatovať úspech alebo neúspech niektorej zo strán, a preto je spravodlivé, aby si každá strana znášala trovy konania sama. Takáto argumentácia je mimo rámca zákonnej úpravy § 255 CSP, keďže nevyjadruje pomer úspechu strán vo veci, a preto je porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Je zrejmé, že zákon ako rozhodujúce východisko pri náhrade trov konania stanovuje princíp úspechu, ktorý môže byť buď úplný alebo čiastočný. Pri úplnom úspechu sa úspešnej strane má priznať plná náhrada trov konania a pri čiastočnom úspechu sa má náhrada trov konania rozdeliť alebo je možné rozhodnúť tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Z rozlišovania medzi plným a čiastočným úspechom z textu zákona vyplýva aj potreba rozlišovania miery čiastočného úspechu strán. Čiastočný úspech v spore sa môže blížiť plnému úspechu, no na strane druhej si možno predstaviť situácie, v ktorých je pomer úspechu strán v spore približne rovnaký. Práve miera čiastočného úspechu preto musí byť rozhodujúcim kritériom medzi rozhodnutím o tom, či stranám bude priznaná čiastočná náhrada trov konania alebo bude rozhodnuté tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Otázkou rozhodovania o náhrade trov konanie však nie je to, aký prospech strana na základe rozhodnutia súdu dostane, ale to, ako sa k tomuto prospechu musela pričiniť.

22. Žalobcovia sa svojou žalobou domáhali voči žalovanému jednak zrušenia podielového spoluvlastníctva a jednak jeho vyporiadania tak, že sa nehnuteľnosti prikážu do vlastníctva žalovaného za primeranú náhradu žalobcom. Žalovaný svoje postoje menil, ale počas podstatnej časti prvoinštančného konania až do jeho záveru požadoval, aby sa podielové spoluvlastníctvo nezrušilo z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Tento cieľ mienil dosiahnuť aj návrhom na prerušenie konania,

ktorému súd prvej inštancie nevyhovel. Pretože súd prvej inštancie podielové spoluvlastníctvo strán zrušil, je zrejme, že žalovaný v tejto časti neuspel, čo znamená, že úspech treba pripísať žalobcom. Čo sa týka spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva, predovšetkým treba pripomenúť, že v tomto rozsahu súd nie je petitom žaloby viazaný (§ 216 ods. 2 CSP v spojení s § 142 OZ). Pokiaľ ale ide o žalobný návrh žalobcov, aby sa nehnuteľnosť prikázala do vlastníctva žalovaného za primeranú náhradu, súd prvej inštancie bol aj tomuto spôsobu vyporiadania naklonený, avšak tento nebol možný z dôvodu prekážky na strane žalovaného v podobe nedostatočnej solventnosti. Solventnosť považuje za predpoklad tohto spôsobu vyporiadania aj odborná literatúra (KRIŽAN, M. In: ŠTEVČEK, M., et al.: Občiansky zákonník I. § 1 – 450. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2015, s. 998), ale aj pre podobnosť právnej úprav argumentačne použiteľná česká súdna prax (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 1346/2002, nález Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 493/03). Žalobcovia však nezotrvali na tomto návrhu, ale navrhli hneď nasledujúci spôsob vyporiadania – nariadenie predaja nehnuteľnosti. Tento síce navrhoval aj žalovaný, ale súbežne s tým žiadal konanie prerušiť a neskôr pre obavy zo spôsobu skončenia iného konania trval na nezrušení podielového spoluvlastníctva. Popri tom aj navrhoval, aby sa sporné nehnuteľnosti prikázali do vlastníctva žalobcu 1. Takéto rozporuplné postoje z hľadiska predaja nehnuteľností nemožno na účely rozhodovania o trovách konania vyhodnotiť ako súhlas so spôsobom vyporiadania, ktorý žalobcovia navrhli po tom, čo žalovaný nepreukázal svoju solventnosť. Dôležité je, že návrh žalobcov na predaj nehnuteľnosti z podstaty veci nie je z hľadiska hospodárskych záujmov, ktoré svojou žalobou sledovali, v rozpore s pôvodným návrhom na prikázanie veci žalovanému za odplatu. Naproti tomu v postojoch žalovaného nebolo možné identifikovať jasné smerovanie a zadefinovať jeho hospodársky záujem, pokiaľ ide o spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam. Naopak, žalobcovia si celkom zreteľne neželali zotrvať v podielovom spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam a očakávali za svoje podiely určitú odplatu. Tú je prirodzene možné dosiahnuť aj v rámci predaja nehnuteľnosti, nie len formou primeranej náhrady od spoluvlastníka. Preto aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým nariadil predaj nehnuteľnosti s pomerným rozdelením výťažku medzi strany za situácie, keď sa žalovaný v podstatnej časti prvoinštančného konania bránil aj len samotnému zrušeniu podielového spoluvlastníctva (a teda akémukoľvek vyporiadaniu) možno považovať za úspech žalobcov. Navyše, žalovaný neuspel ani so svojím návrhom na prerušenie konania. Tomuto návrhu pritom žalobcovia venovali náležitú pozornosť aj vo svojej argumentácii na súde prvej inštancie. Nepochybne ide o okolnosť, ktorú možno pričítať z hľadiska úspechu na ťarchu žalovanému. Takisto treba dať za pravdu žalobcom v tom, že rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov žiadnej zo strán nezohľadňuje, že žalobcovia museli zaplatiť súdny poplatok (žalovaný takúto povinnosť nemal) a náklady na znalecký posudok, pretože ak chceli uspieť so svojou žalobou, museli preukázať, že sporné nehnuteľnosti nie sú reálne deliteľné.

23. Odvolací súd preto dospel k záveru, že závery, ktorými sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodovaní o trovách konania riadil, by zásadne popreli účel a význam ustanovenia § 255 CSP, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07). Odvolací dôvod uplatňovaný žalobcami [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP] je preto daný.

24. Vzhľadom na to, že pochybenie súdu prvej inštancie bolo možné odstrániť aj v odvolacom konaní, neprichádzalo do úvahy zrušenie rozhodnutia o trovách konania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP. Odvolací súd na základe vyššie uvedených úvah uzavrel, že zásada úspechu konania podľa § 255 ods. 1 CSP odôvodňuje priznanie náhrady všetkých trov provinštančného konania žalobcom voči žalovanému. V dôsledku toho napadnutý rozsudok vo výroku IV zmenil (§ 388 CSP) tak, že žalobcom priznal voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov prvoinštančného konania (výrok III).

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP vychádzajúc z rovnakého predpokladu, teda z toho, že nárok na náhradu trov konania, ktoré sa vydaním tohto rozsudku odvolacieho súdu končí, má podľa § 255 ods. 1 CSP úspešná strana sporu, ktorou boli žalobcovia. Kým totiž odvolanie žalobcov bolo v celom rozsahu opodstatnené, žalovaný so žiadnou časťou svojho odvolania neuspel. Odvolací súd preto priznal žalobcom voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok IV).

26. Senát odvolacieho súdu prijal toto rozhodnutie jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok § 419 až § 423 CSP. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní treba popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenie veci, ktorej sa týka, označenie a podpis dovolateľa) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý musí dovolanie a iné podania dovolateľa spísať, ibaže ide o prípady § 429 ods. 2 CSP.